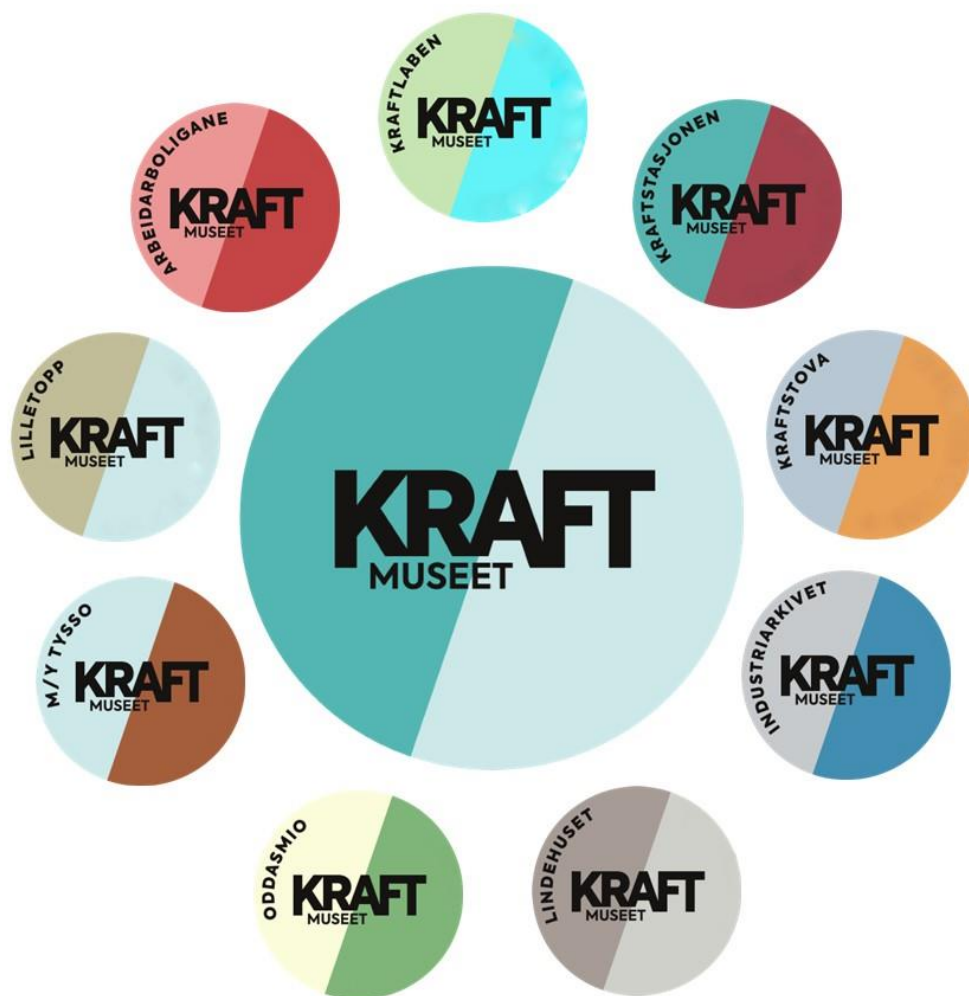

KRAFT
MUSEET

ÅRSRAPPORT 2020

Kraftmuseet – Norsk vasskraft- og industristadmuseum, er ei stifting med egne vedtekter og styre. Museet har hovudkontor i Naustbakken 7 i Tyssedal, og har arenaer og publikums-tilbod både i Tyssedal og Odda.

Museet vart stifta 9. desember 1988 som Odda Industristadmuseum. Stiftinga vart utvida i år 2000 og skifta namn til Norsk Vasskraft- og Industristadmuseum. Etter museumsreforma, fekk museet i 2003 status som konsolidert museum, og eit tematisk ansvarsmuseum. I 2018 bytte museet namn til Kraftmuseet - Norsk vasskraft- og industristadmuseum. Gjennom å vera ein del av NVE si museumsordning, har Kraftmuseet konkrete oppgåver på nasjonalt plan.

Følgjande verksemder, institusjonar og organisasjonar er stiftarar av Kraftmuseet:

Odda Kommune, Odda Smelteverk AS (nedlagd 2003), Norzink as (no: Boliden Odda AS), K/S Ilmenittsmelteverket (no: Tizir Titanium & Iron AS), AS Tyssefaldene, Odda og omland faglige samorganisasjon (no: LO i Indre Hardanger), BKK, Bjølvefossen ASA (no: Elkem Bjølvefossen AS), DNN Industrier AS, E-CO Vannkraft AS, Eidfjord kommune, Norsk elektriker- og kraftstasjonsforbund (no: EL & IT Forbundet), Energibedriftenes Landsforening (no: Energi Norge), E-verkenes fagforening Vestlandet, Haugaland Kraft AS, Hardanger og Voss regionråd (no: Hardangerrådet), Herdlandsfoss Kraftverk (no: overført til BKK), Hydro Energi Røldal-Suldal, Indre Hardanger Kraftlag (no: Hardanger Energi AS), Kvinnherad Energi AS, Lederne, Landsorganisasjonen i Noreg, Norsk Institutt for vannforskning (NIVA), NHO Hordaland, Norsk Arbeidsmandsforbund, Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE), Norsk kjemisk industriarbeiderforbund (no: Industri Energi), Norges Ingeniør og Teknologorganisasjon (NITO), Norske Sivilingeniørers Foreining (no: Tekna), Odda Energi AS, Prosessindustriens landsforening (no: Norsk Industri), Statkraft Energi AS, Sunnhordland Kraftlag AS, Ullensvang herad.

Museet arbeider etter følgjande føremålsparagraf vedteken av stiftarane 11. april 2000:

Museet skal samla inn og dokumentera, sikra, driva forskning og formidla historie knytt til elvar og vatn, vasskraftproduksjon, elektrisitet, kraftkrevjande industri og industristaden.

Det er eit overordna mål å syna mennesket i høve til heim, arbeidsplass, samfunn og natur. Museet skal vekkje interesse for og samla materiale om vasskraftproduksjon og kraftkrevjande industri sine verknader på samfunnet: Teknisk, økonomisk, sosialt, politisk, kulturelt og miljømessig, gjennom formidling og undervisning, mellom anna knytt til museumsanlegget i Folgefonngata.

Museet har som mål å bli eit nasjonalt senter for kunnskap og rådgjeving om norsk vasskraftshistorie, og historie knytt til kraftkrevjande industri og samfunnet ikring. Museet har òg som mål å bevare, forvalta og formidla kunnskap om det nasjonale kulturminnet Tyssedal Kraftanlegg (Tyssø I).

Framsida: Frå Tyssø Pride 27. juni 2020. Kraftmuseet var medarrangør i den fargerike tilskipinga som hadde hovuddelen utanfor og inni kraftstasjonen. Foto: Åsne Dolve Meyer, Kraftmuseet

INNHALD

1. Organisasjonen	s. 4
2. Økonomi	s. 5
3. Eit år med pandemi	s. 5
4. Fornyng	s. 6
5. Forvaltning	s. 10
6. Formidling	s. 12
7. Forsking	s. 15
8. Oppsummering	s. 17
9. Revisjonsmelding	s. 18
10. Resultatrekneskap og balanse	s. 20
11. Notar	s. 23

1. Organisasjonen

Direktør	Knut Markhus
Administrasjonsleiar	Mette Haraldsen
Avdelingsleiarar	Svein Jåstad Åsne Dolve Meyer
Styret	Rolf Nesheim, styreleiar (Vestland fylkeskommune) Trude H. Letnes, nestleiar (styreoppnemnt) Toralf Mikkelsen, (Ullensvang kommune) Tore M. Sellæg (Norsk Industri) Hans Henrik Haukaas (Statkraft) Dijana Saga (LO i indre Hardanger) Bjørn Seim (Museumslaget) Gro Tyssedalstveit Kollbotn (tilsette sin representant) Observatør Brigt Olav Samdal (NVE)
Revisor	Odda Revisjon AS/ v statsaut. revisor Nils Magnus Berge

Styret hadde 4 ordinære og 1 ekstraordinært styremøte i 2020 og handsama i alt 34 saker.

Ved Kraftmuseet vart det i 2020 utført 15,8 årsverk, i tillegg kjem frivillig innsats som er stipulert til 0,5 årsverk. Av 16 faste tilsette vart det utført 14,53 årsverk ved Kraftmuseet. Tilsette på engasjement, korttidstilsette og sysselsette utførte 1,26 årsverk, gjennomført av i alt 9 personar.

Kraftmuseet arbeider for likestilling mellom kjønna - organisatorisk, sosialt og lønsmessig. Fordelinga av menn og kvinner mellom dei fast tilsette er 7 menn og 10 kvinner. Direktør er mann, dei to avdelingsleiarane er ein mann og ei kvinne. Kvinneandelen i styret er 37,5 %.

Kraftmuseet hadde i 2020 eit sjukefråvær på 3,2 % mot 6,6 % i 2018. Langtidssjukefråværet var på 2,5 % mot 5,0 % i 2019. Korttidssjukefråværet gjekk frå 1,6 % i 2019 til 1,7 % i 2020. Det var ingen arbeidsulukker i 2020.

Kraftmuseet er medlem av Bedriftshelse 1. Verksemda forureinar ikkje det ytre miljøet.

Museet samarbeider med ei rekkje aktørar, som NVE, Ullensvang kommune, Riksantikvaren, Vestland Fylkeskommune, Statkraft, AS Tyssefaldene, og ulike museum. Visit Hardangerfjord er samarbeidspart innan reiseliv og marknadsføring, og lokalt jobbar me tett saman med Trolltunga Active og turistkontoret. Museet samarbeider med lokale verksemdar og næringsliv, og prøver i størst mogleg grad å kjøpa varer og tenester lokalt. Museumslaget Kraftmuseets venner er også ein viktig samarbeidspartnar for museet.

2. Økonomi

Kraftmuseet sine driftsinntekter: Offentlege tilskot frå stat (Kulturdepartementet, Riksantikvaren og NVE), Vestland fylkeskommune og Ullensvang kommune, tilskot frå stiftingar o.l., sponsorinntekter og eigeninntekter.

Årsrekneskapen for 2020 viser eit resultat på kr. 1 883 285. Det er overført bundne midlar frå vedlikehaldsfond Kr. 234 914 og kr. 249 464 til Fond Industriarkivet. Resterande 1 868 735 er ubundne midlar overført til disposisjonsfond. Stiftinga har pr. 31.12.2020 fri eigenkapital på kr. 5 973 076. Museet har opptent eigenkapital på kr. 9 064 578 (sjå note 11). Styret viser til note 15 i årsrekneskapen: Dersom netto pensjonsplikter vert balanseført, vil museet ha positiv opptent eigenkapital på kr. 4 193 856.

Museet har i fleire år hatt ei positiv utvikling når det gjeld eigeninntekter, men baserer likevel drifta på offentlege tilskot. Dette gjer at museet sin økonomi ikkje vart kritisk ramma då koronapandemien gav eit fall i inntekter knytt til billetter, butikk og utleige. Utøvinga av sektorprinsippet gav eit lågt tilskot til FDV i Tyssedal kraftverk, samanlikna med tida før prinsippet vart teke i bruk. Ei avklaring frå Riksantikvaren på slutten av 2020 gjev signal om betre vilkår i 2021. Både Ullensvang kommune og Vestland fylkeskommune heldt same sum til driftstilskot i 2020 som året før, medan Kulturdepartementet vart indeksregulert opp som normalt.

Overskotet 2020 skuldast mellom anna ekstraordinært låge straum- og varmekostnader, og reisekostnader. Endringar i pensjonsordninga (KLP) og eit svært moderat lønsoppgjær nesten halverte pensjonskostnadane mot budsjett. Covid-19 førte òg til mindre aktivitet ved at me stengde eller reduserte opningstidene på arenaene våre. Sjølv om me hadde høg aktivitet på mange område, så var dette mindre kostnadskrevjande enn i eit ordinært driftsår. Dette gjeld område som arrangement, marknadsføring, drift av lokale etc. Museet utsette òg ein del investeringar og gjorde sparetiltak då koronapandemien skapte ein uviss situasjon. Det at rammene var så uklare og usikre gjorde økonomistyring krevjande. Ingen tilsette var permitterte og me tilsette sommarvertar, men i mindre stillingar enn normalt. Tilsette vart òg tekne ut av ordinær verksemd for å jobba med prosjekt som vart forsert grunna pandemien. Vi ser i etterkant at me kanskje var for forsiktige, men meiner dette har styrka oss, samstundes som me har eit etterslep på det som me valde å utsetje grunna pandemien. Me har valt å framleis styrka eigenkapitalen, med tanke på framtidige investeringar.

Etter styret si meining gjev den framlagde rekneskapen og balansen eit rett bilete av stoda til stiftinga Kraftmuseet - Norsk vasskraft- og industristadmuseum pr. 31.12.2020.

3. Eit år med pandemi

Etter ein ivrig start på året med gode besøkstal og stor aktivitet, gjorde koronaviruset seg kraftig gjeldande i mars. På ettermiddagen 12. mars kom regjeringa med melding om at alle museum måtte stengja, til liks med mykje av samfunnet elles. Dette innleia eit nytt og uventa kapittel i museet si historie. Bortsett frå bygg- og anleggsavdelinga, flytta alle tilsette arbeidsstaden sin til heimekontor. I ei helsing til medlemsbedriftene skreiv Visit Hardangerfjord 20. mars 2020: «Husk at dette går over og akkurat nå gjelder det å holde ut.» Tidleg i pandemien trefte dei spikaren på hovudet. Året 2020 handla mykje om å halda oppe motet i organisasjonen, og halda ut.

Heimekontor var hovudarbeidsforma til medio mai, og museet opna dei fleste arenaene for publikum igjen 26. mai. Trass i gjenopninga, prega eit strengt smittevernregime Kraftmuseet også resten av året. Museet la seg trygt innafor det som kom av råd og retningslinjer frå styresmaktene. Det medførte mellom anna at all publikumsaktivitet i hovudarenaen i Tyssedal vart konsentrert til kraftstasjonen og Kraftstova, sidan dei tronge lokala i Naustbakken 3 og 7 ikkje var eigna med tanke på smittevern. Resepsjon og butikk vart plassert i sør-delen av kraftstasjonen, kafégjester sat ved småbord utanfor stasjonen. Filmvising føregjekk i Kraftstova. Denne omorganiseringa skjedde svært raskt, og viste seg å vera vellukka. Både publikum og tilsette kunne kjenna seg trygge for smitte, og ikkje minst gav opplegget ein betre logistikk. Gjestene hadde museumsvertane i nærleiken under heile besøket.

Generelt vart mykje av formidlingsarbeidet flytta frå dei fysiske museumsarenaene til digitale flater. Det same gjaldt møteverksemd og seminar/konferansar. Dei tilsette reiste langt mindre enn normalt. Dette sparte tid, og reduserte kostnader både i museet sin økonomi og klimaavtrykket. Endringsviljen i museet vart sett på prøve, og me kom godt frå det. På ulike vis vart museet tvinga til å gjera justeringar og endringar, og mykje vil kunna reknast som ei fornying som museet vil ha nytte av vidare.

BEREDSKAPSPLAN - COVID 19/KORONAVIRUSET		KRAFT MUSEET
Generelt	Ansvar	
Kvar finn eg oppdatert informasjon?	Folkehelseinstituttet (FHI): https://www.fhi.no/nettpub/coronavirus/ Helsedirektoratet https://www.helseidirektoratet.no/tema/beredskap-og-krisehandtering/koronavirus Arbeidsgevarorganisasjonen VIRKE: https://www.virke.no/	Alle pliktar å halda seg oppdatert
Kva gjer Kraftmuseet?	Direktør og leiargruppa held seg kontinuerleg oppdatert om dei generelle nasjonale helseråda. Me følgjer med på informasjon frå regjering, departement, Ullensvang kommune, Museumsforbundet, VIRKE. Museet held stengt inntil vidare frå 12.3.2020. Dette gjeld alle arenaer. Alle arrangement ut april er avlyste eller utsette. Frå og med 13.3.2020 skal alle tilsette som kan utføra arbeid heimefrå ha heimekontor, og altså ikkje opphalda seg på arbeidsplassen. For tilsette der dette ikkje lar seg gjera, skal det gjerast individuelle avtalar. I første omgang gjeld dette ut veke 12, men det er sannsynleg at dette vil vara lenger. Planlagde møte skal gjennomførast via Teams, og det skal vera tett dialog/samarbeid i organisasjonen gjennom digitale plattformer/telefon.	Direktør og leiargruppe Direktør og leiargruppe Alle
Ekstern informasjon	Me legg fortløpande ut informasjon på facebook og heimesidene til museet. Om du blir kontaktta av media med spørsmål om Kraftmuseet og koronaviruset, skal du visa til direktør Knut.	Formidling/ direktør
Har du spørsmål?	Søk først generell info. Ta elles kontakt med direktør eller nærmaste leiår. Me gjer vårt beste for å gje svar så fort som råd. Bruk fortrinnsvis Teams.	Alle

Førstesida i beredskapsplanen som vart sendt alle tilsette 13. mars 2020. Oppdateringar av denne planen kom jamt gjennom store deler av året.

4. Fornyng

Kraftmuseet ynskjer at fornyngstiltak me gjer, skal vera godt planlagde og del av ei langsiktig utvikling. I 2020 måtte me i ein del tilfelle vika frå denne metoden, og kasta oss ut i rask improvisasjon. Då me ikkje kunna halda KraftLaben open, flytta me resolutt ein del av installasjonane til kraftstasjonen i Tyssedal og til Lindehuset. Slik fekk KraftLaben eit år i eksil. I kraftstasjonen hadde KraftLaben ei lita utstilling med installasjonar om energi. I Lindehuset fekk opplegget form som ei interaktiv utstilling: «Det mystiske lyset», og denne gjekk fint saman med Knud Knudsen-utstillinga «På veg» i somarmånadene. Samtidig gjorde stenginga av KraftLaben det mogleg å utvida arbeidet med å fornya vitensenteret, slik at det i 2021 står fram som eit langt meir attraktivt tilbod enn tidlegare.

Eit anna døme på korleis me kunne snu ei vanskeleg utfordring til ei ny moglegheit, er grepa me gjorde med publikumshandteringa i Tyssedal. Det ekstra gunstige med denne vrien, var at tiltaka me gjorde var i pakt med hovudideen for ei langsiktig utvikling i Tyssedal. Museet har ein strategi om å

samla publikumstilboda her i kraftstasjonen og verkstadbygget. Det var ikkje planen å gjennomføra dette alt i 2020, men no tvinga pandemien oss til ein ad hoc-test. Erfaringane me gjorde vart ei stadfesting av at me har tenkt rett i dei langsiktige planane, og me kan la ein del av test-grepa verta innført permanent. Hausten 2020 fekk museet fylkeskommunal støtte til dette som eit prosjekt: «Publikumstiltak for ei ny framtid». Her gjennomfører museet store fornyingstiltak i kraftstasjonen og KraftLaben, som tar høgde for strenge krav til smittevern både på kort og lang sikt, hevar standarden på HMT og universell utforming, og legg til rette for ei betre publikumsoppleving.

Om nokre tiltak vart påskunda av pandemien, var likevel den generelle utviklinga av Kraftmuseet i 2020 forankra i den strategiske planen 2019-2024.

Miljø og HMT

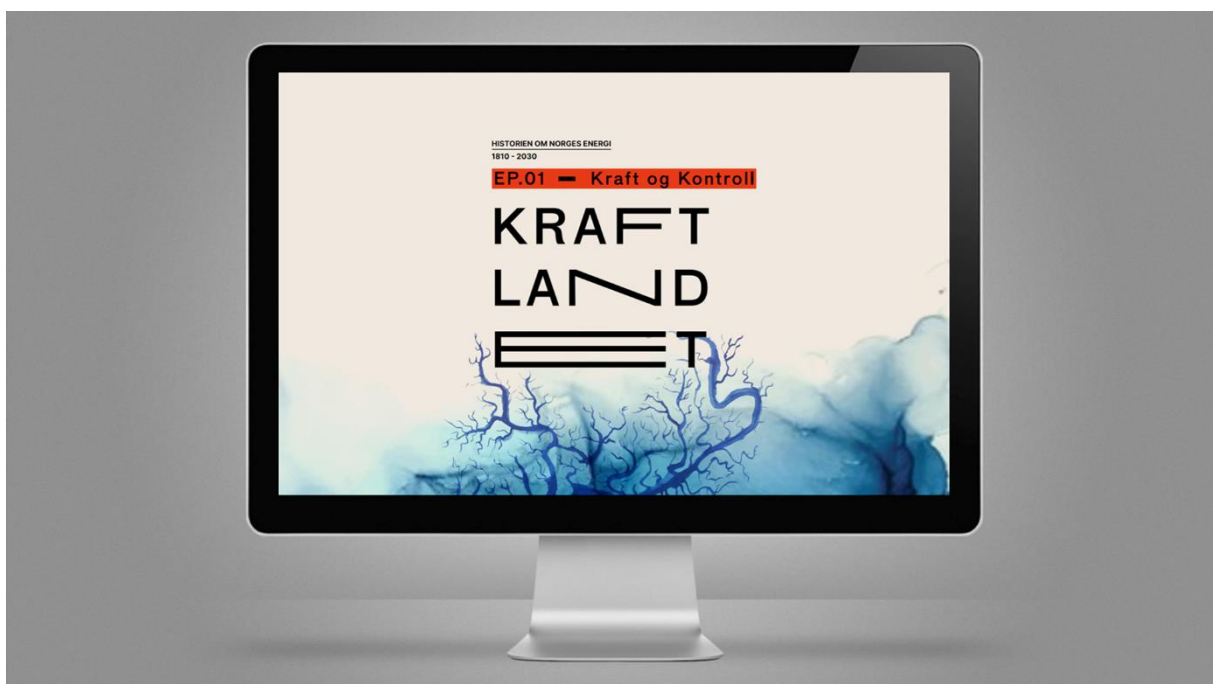
Miljøguiden museet vedtok i 2019 vart godt innarbeidd i verksemda gjennom 2020, og var saman med HMT fast punkt i dei vekevisse måndagsmøta som er obligatoriske for alle tilsette. Me la vekt på å gjera endringar av praktisk og konkret art, til dømes betre opplegg og rutinar for kjeldesortering av avfall og tiltak for å redusera straumforbruket. Det vart utarbeidd ein eigen miljørapport for 2020, som syner gode resultat på måla i miljøguiden.

På eit meir overordna nivå var Kraftmuseet v/direktør med i ekspertgruppa for berekraft og miljø i Norsk ICOM sitt arbeid med nye museumsetiske retningslinjer.

Digital fornying

Museet innførde Office365/Teams i 2019, og vart rikeleg løna for det i 2020. Heimekontor med digital møteverksemd og annan kommunikasjon baserte seg i stor grad på Teams, og samanlikna med mange andre verksemder opplevde Kraftmuseet å vera forkant i bruken av dette verktøyet. Stadig nye funksjonar vart tekne i bruk gjennom 2020, og dei tilsette hadde fleire økter med opplæring.

I arbeidet med den nye digitale portalen Kraftlandet, tok museet nye steg i den digitale formidlinga. Dette er eit samarbeidsprosjekt i NVE si museumsordning, der me i tillegg til svært gjennomarbeidde nettsider også produserer podcastar. Ei rekkje av museet sine tilsette er med i dette arbeidet, som også er utviklande når det gjeld digital kompetanse.

Fornyning i bygg

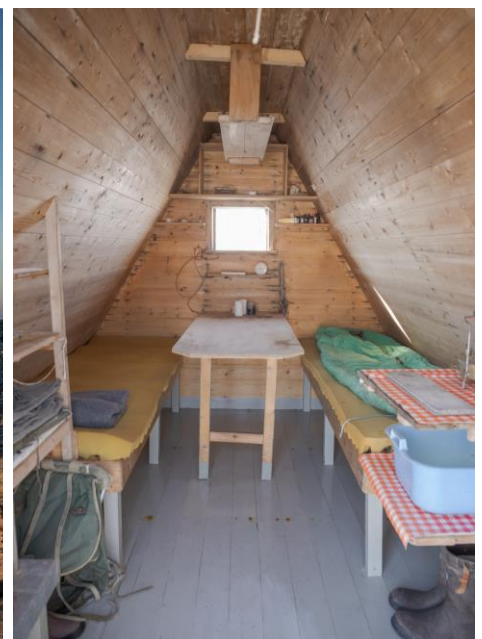
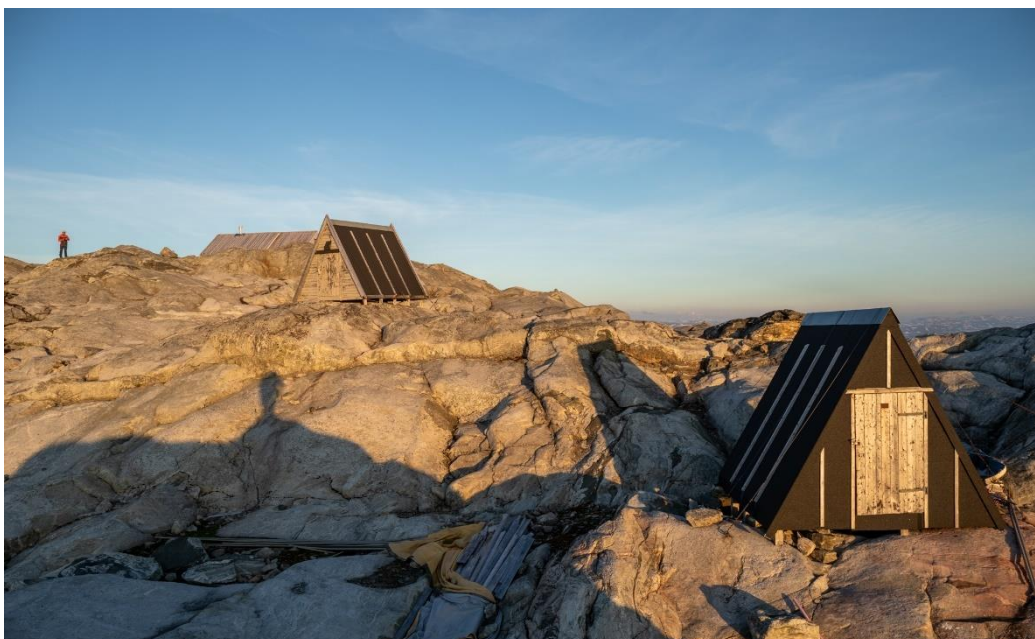
Ein del fornyingsgrep i bygningsmassen vart gjort, særleg gjennom oppgradering i KraftLaben, men òg mindre tiltak i fleire andre bygg. Mest handla 2020 om å planlegga, få på plass finansiering og førebu større tiltak. Finansiering av prosjektet for nytt låssystem i museumsbygga kom på plass, og grunnlagsmateriale for tilbodskonkurranse vart klargjort slik at gjennomføringa av prosjektet kan starta i 2021. Me kom òg godt i gang med å laga nye arbeidsrom i lokala i Naustbakken 7 der utstillinga «Foss» har stått, og å betra tilhøva i fotoarkivet og fotokontoret i kjellarhøgda. Ein god start fekk me òg i etablering av mottaksrom for gjenstandslageret i Bygg 026, også dette eit arbeid som held fram i 2021. Ein vasslekkasje i Folgefonngata 13 førte til at badet og eit kontor vart sett i betre stand enn tidlegare. Når det gjeld museet sine moglegheiter for utleige til konferanse/møte, betrar desse seg monaleg med oppgraderinga av Kraftstova. Finansiering og innkjøp av nytt audiovisuelt utstyr kom på plass i 2020, og montering skjer tidleg 2021.

Museet var òg engasjert i AS Tyssefaldene sitt prosjekt med ny klimastyring i kraftstasjonen, der ein legg opp til investeringar som skal gje meir stabil og ideell temperatur og dermed redusera behovet for løpande vedlikehald.

Ekspansjon

Intensjonsavtalen mellom Kraftmuseet og Kvam herad om å innlemma Ålvik industriarbeidarmuseum i Kraftmuseet, hadde offentleg finansiering av drifta som ein føresetnad. Korkje Kvam herad eller Vestland fylkeskommune prioriterte midlar til dette i 2020. Utan signal om at slik finansiering kjem på plass, må Ålvik industriarbeidarmuseum gå ut av Kraftmuseet sine langtidsplanar.

Det store fornyingsgrepet når det gjeld nye arenaer, er Lindehuset og planen om å ekspandera i Odda sentrum. Nøkkelen til å få Lindehuset-prosjektet realisert, er å få tilslag i den statlege tilskotsordninga Nasjonale kulturbygg. Kraftmuseet søkte om midlar i 2019 og 2020, men Lindehuset vart ikkje prioritert. I vurderinga Kulturrådet gjorde i 2020 står det: «Kulturrådet vurderer dette prosjektet til å kunne dekke behovet for et regionalt kulturhus i denne delen av Vestland. Et kulturhistorisk viktig bygg blir tatt vare på ved vern gjennom bruk, og Kraftmuseet får dekket sine behov for nye areal til formidling.» Dette er ei positiv vurdering, men malurt i begeret er at staten primært ynskjer at den

Frå synfaring til Pyttebuene sommaren 2020. Foto Dag Endre Opedal, Kraftmuseet

andre finansieringa skal vera på plass før ordninga Nasjonale kulturbygg kan koma inn med sin store del. Dermed står Kraftmuseet i ei utfordring med å få investeringstilskot frå Vestland fylkeskommune og Ullensvang kommune før staten har lova noko.

Ei mogleg utviklingslinje som har segla opp saman med regionreforma, er ei fylkeskommunal oppføring om at Kraftmuseet gjer seg meir tydeleg gjeldande i Sogn og Fjordane-delen av Vestland. Her har Kraftmuseet oppretta kontakt med museumsmiljøet i Høyanger, og har òg jamn kontakt med Musea i Sogn og Fjordane som ynskjer Kraftmuseet velkomen inn i sitt territorium.

Museet hadde òg ei synfaring til Pyttebuene ved Holmaskjer på Folgefonna. Desse kulturminnemesig viktige buene vart sette i stand av museet tidleg på 2000-talet. Siste tiåret har ikkje museet hatt noko vesentleg engasjement rundt Pyttebuene, mellom anna på grunn av at ansvarstilhøva har vore uklare. Kraftmuseet konkluderte i 2020 at det vil vera ei rett prioritering å ta eit grep om buene, med enkle oppgraderingar som vil gjera dei til ein eksotisk formidlingsarena. Dette vert følgt opp i 2021.

Organisasjon

Kraftmuseet har befestet seg som ein attraktiv kompetansearbeidsplass, og opplever aukande respekt både lokalt og nasjonalt. I 2020 hadde me mykje eksternt samarbeid med andre museum og gjennom NVE si museumsordning, noko som er kompetansebyggande og styrkar museet sitt faglege nettverk.

Industriarkivet sitt gode samarbeid med Boliden Odda heldt fram i 2020, med det arkivfaglege Boliden-prosjektet som det viktigaste. Det er meir aktivitet i Industriarkivet enn nokon gong, og koplinga til Boliden er viktig i arbeidet med å utvikla Kraftmuseet si rolle i lokalsamfunnet.

Signal frå styresmaktene om at det kan bli aktuelt med ein ny runde museumskonsolideringar, vart eit jamt hyppigare tema i 2020. Det er ei forventning om at den statlege museumsmeldinga i 2021 vil gje føringar for ein slik prosess.

Museet heldt gjennom året tett kontakt med styresmaktene på alle nivå, og hadde mellom anna besøk av statsekretær i Kulturdepartementet Gunhild Berge Stang på hausten.

Nye marknadsføringsgrep

Innarbeidinga av nytt namn og ny grafisk profil har vore vellukka, og museet tok i 2020 nye steg innan marknadsføring og merkevarebygging. Saman med Hardanger og Voss museum, Olav H. Hauge-senteret og Folgefonnssenteret lanserte me Sommarpass 2020, ei felles rabattordning. Etter at besøkkande hadde betalt full pris på eitt museum, fekk dei 50% avslag hjå alle museumsavdelingane i samarbeidet. Dette reknar me med gav noko meirbesøk, og ikkje minst var det med å sveisa dei ulike institusjonane saman.

Kraftmuseet var òg som einaste museum med i prosjektgruppa for Kraftturisme-prosjektet, som Rogaland og Vestland fylkeskommunar sette i gang. Eit forprosjekt vart gjennomført, og følgt opp med igangsetting av eit pilotprosjekt som også held fram i 2021. Her skal ein løfta opp kraftindustrien sine kulturminne i Lysefjorden, Odda/Tyssedal og Høyanger, og gje desse ei profilering som skal auka reiseliv og verdiskaping på stadene.

Museet gjorde òg arbeid med å skjerpa presentasjonen av tilboda våre i eigne kanalar, og hjå Visit Hardangerfjord. Som ein del av dette konkluderte me at tida nærmar seg at me må investera i nye heimesider.

5. Forvaltning

Kraftmuseet forvaltar mange viktige materielle kulturminne, i Tyssedal kraftverk, bygg på Smelteverkstomta og arbeidarbustadene i Folgefonngata som dei mest framstående. Per 31.12.2020 eigde me eller hadde ansvar for 27 bygg, 1 verna fartøy, 12.200 registrerte gjenstandar, fleire hundre intervjue, vel 130 kulturhistoriske filmar, kring 160.000 fotografi og ei biblioteksamling med ca. 5200 einingar. I tillegg har museet ei samling av 270 privatarkiv. Kraftmuseet har registrert 63 arkiv i Arkivportalen ASTA, som gjer at publikum kan sjå at me har dei, og kva dei inneheld. Ordning av Bolidenarkivet hadde hovudprioritet i Industriarkivet, der nesten 50% av arbeidet med prosjektet er gjort. Arbeidet vart noko hemma av covid19, ved at nedpakking og flytting av arkivmateriale måtte utsettast. Me gjorde ein del andre funn i Bolidenarkivet enn reint arkivmateriale: store mengder dokumentasjonsfoto (anslag 5000 positivar, negativar og dias) og også film. Dette er no sikra i Industriarkivet.

Me hadde god progresjon i registreringa av kulturhistoriske foto. Kraftmuseet har vel 16700 foto tilgjengeleg på Digitalt Museum (DM). Det er tydeleg at DM er mykje nytta, både blant private og organisasjonar eller forlag. 59385 brukarar var innom Kraftmuseet sine objekt på DM i 2020. Kraftmuseet leverer ein god del foto til bøker og artiklar. Nedlasting frå DM til privat bruk er gratis. Kraftmuseet erstattar etter kvart fotofilene med filer i betre oppløysing for at publikum skal få betre kvalitet på det dei ser og eventuelt lastar ned. Publikum hjelper oss å betra informasjon til bileta på DM. Slik optimalisering av våre foto på DM er kontinuerleg arbeid, som me òg hadde jamt og trutt i 2020.

ReOrg-prosjektet i samarbeid med Bevaringstenestene i Hordaland gjekk inn i 2020. Dette gjeld reorganisering og gjennomgang av tekstilsamlinga vår. Me har òg fått på plass deponeringsavtalar og sendt fleire faner til fellesmagasinet på Salhus. Prosjektet førte til at me i 2020 fekk ein tydelegare samlingsprofil, og har redusert samlinga ved å destruera/senda gjenstandar over til andre museum. ReOrg-prosjektet vart avslutta i 2020, men arbeidet med tekstilsamlingane og tekstilar i arbeidarbustadene held fram i 2021 etter ReOrg-metoden.

Forvaltning, drift og vedlikehald av Tyssedal kraftverk vart i 2020 handtert på tilstrekkeleg nivå slik at me ikkje er på defensiven i høve forfall. Redusert finansiering frå staten gjer at det vert brukt mindre ressursar på oppgåva enn før sektorprinsippet vart teke i bruk. Framleis ventar me på ei endeleg avklaring rundt sektorprinsippet, noko som er avgjerande for kva finansiering me vil ha til dette viktige

Til venstre: Frå arbeid i ReOrg-prosjektet, Brita Jordal og kollegaer i Bevaringstenestene i Hordaland. Høgre: Siri Jordal gjev uttrykk for museet si begeistring for Boliden-prosjektet, under pakking på fabrikk. Foto: Kraftmuseet

Bygg- og anleggsavdelinga, og også andre tilsette, gjennomførte viktig istandsettingsarbeid på Lindehuset. Aktiviteten på M/Y Tysso avgrensa seg til vedlikehald i 2020. Foto: Knut Markhus, Kraftmuseet

arbeidet i åra framover. Noko periodisk vedlikehald vart utført med NVE-midlar. Naustbakken 3 vart utsett for kloakkskade, og underetasjen måtte gjennom ei omfattande utbetring.

FDV-arbeidet på bygg 026 smia og Lindehuset på Smelteverket heldt fram med støtte frå Riksantikvaren. I tillegg sette kommunen i gang utvendig istandsettingsarbeid på Lindehuset med finansiering frå same stad. Arbeid med KraftLaben avgrensa seg til innvendige oppgraderingar med tanke på formidlingstilbodet. Me konkluderte gjennom året at arbeidarbustadene i Folgefonngata i varierende grad treng vedlikehald, men arbeidet med dette vart utsett til 2021.

Me brukte mykje tid på førebuing av det omfattande prosjektet for skalsikring/nytt låssystem på bygga våre. Gjennomføringa skjer i 2021-22.

For M/Y Tysso vart det berre forvaltning og ikkje formidling i 2020, grunna covid19. Mykje viktig vedlikehald vart gjort på våren og sommaren, både av fagfolk frå Hardanger fartøyvernsenter og våre egne tilsette.

Det var i 2020 god kontinuitet i arbeidet med å gjera samlingane tilgjengelege for publikum, m.a. gjennom digitalisering på plattformer som digitaltmuseum.no, på nettsida vår og på Facebook. Fotoarbeidet ved museet var betydeleg, både med omsyn til innsamling, sikring og ny fotografering/filming. I tillegg starta me arbeid med å gjera fasilitetane for foto betre i Tyssedal, både når det gjeld magasin og kontortilhøve. Me tok også dei første fysiske stega med å etablere eit mottaksrom for gjenstandar i Bygg 026 på smelteverkstomta. Industriarkivet sitt arbeid med privatarkiv hadde god framgang, særleg gjennom prosjektet Boliden-arkivet som fleire tilsette tek del i.

Når det gjeld immateriell kulturarv, hadde Odda vidaregåande skule si landslinje i vg2 smedfag svært god drift i den freda smia vår i Bygg 026. For å kunna utvida undervisningstilbodet, vart det sett i verk ein del endringar i smia, innafor dei moglegheitene fylkeskonservatoren gav oss. Når det gjeld den immaterielle kulturarven bidrog museet også ved å halda i hevd tradisjonelt handverk i vedlikehald og restaurering av anlegga våre.

6. Formidling

Det var særleg formidlingsarbeidet ved museet som vart ramma av koronapandemien. Besøkstalet fall frå 26 682 i 2019 til 15 178 i 2020. Dette reknar me likevel for å vera eit bra resultat ut frå føresetnadene. Heile museet var stengt medio mars til slutten av mai, og nokre arenaer måtte halda stengt også etter dette og ut året. Ei mengd arrangement vart avlyst grunna smittevern, og me kunne i mindre grad enn normalt grad gjennomføra skuleopplegg. Det var ikkje grunnlag for vesentleg utleige til konferansar og møte, i deler av året var det heller ikkje tillate frå styresmaktene. Grunna pandemien vart ikkje M/Y Tyso sertifisert for passasjerdrift dette året. Gledelig var det at Lindehuset hadde større besøk sommaren 2020 enn sommaren før, og også Lilletopp hadde mange gjester.

HARDANGER FOLKEBLAD Tysdag 28. juli 2020 NYHEITER 7

■ Eirun (21) fronter i sommer det nye sentrumstilbudet:

Har bedre besøk i år

Eirun Flaten Sandvin (21) har sommerjobb på Kraftmuseet for andre året på rad. I år er hun stasjonert utenfor Lindehuset sammen med en litt spesiell campingvogn.

EIVIND DAHLE SJÅSTAD
eivind@hardanger-folkeblad.no
91748828

- Det ble kjøpt inn for noen år siden og er vel fra rundt 60-tallet. Da ble dette sett på som en luksusvogn, sået Saabviva og vi ser oss den time, men nok kanskje vognen.

Her tar hun imot betaling for omvisning av Knud Knudsen-utstillingen «På vegs som turister og feriehøende i år kan oppleve i Lindehuset. I tillegg er det en rekke spennende aktiviteter for barn både ute og inne. Kraftlaben vest for Lindehuset holder i år stengt på grunn av koronautbruddet, men elementer herfra har blitt flyttet over til Lindehuset og til kraftstasjonen i Tyssedal. Det har vist seg å være en suksess.

Spør om smelteverket

- Det er en veldig kjeld sommerjobb og det er kjekt at vi nå har fått litt mer liv her på Lindehuset. Ungene kan leke ute, mens foreldre kan gå inn å se på utstillingen. Så langt har det vært flere besøkende i år enn i fjor. Det betyr nok utvilsomt et tilbud til hele familien, sier Saabviva som til vanlig studerer på lærerhøgskolen i Trondheim.

Dermed har hun også sikret seg en relevant jobb i sommer, der hun blant annet viser fram det Kraftmuseet har å by på av spennende læring for barn.

- Hva er det folk vil se når de kommer hit?

- De fleste kommer for å se utstillingen og bildene. Mange er også interessert i Odda smelteverk og sier at vi her får en egen utstilling slik at de kan lære mer om historien og industrien. De lurer også på hvem de kan si dette til for å få det til.

SOMMERJOBB: Eirun Flaten Sandvin (21) har sommerjobb på Kraftmuseet for andre året på rad. I år er hun stasjonert utenfor Lindehuset sammen med en litt spesiell campingvogn.

Spesielt folk fra andre plasser er veldig interessert i smelteverksutstillingen, sier hun.

- Hvem er det som kommer?

- Det er all mulig og mange utenlandske turister. Det skal absolutt ha vært flere ordninger her. Det er mange med andre dialekter som kommer, og det virker som de er godt fornøyd. Så det er nok bare det at lokalbefolkningen må komme her å se dette, sier hun.

God jul

Direktør ved Kraftmuseet, Knud Knudsen, forteller at de lenge fryktet for årets sesong på grunn av koronautbruddet, men at juli ser ut til å bli svært bra likevel.

- Det er ganske mye mer besøk i Lindehuset i år enn i fjor. For museet generelt, som består av både kraftstasjonen i Tyssedal og nabohuset, Lilletopp og Lindehuset så ser det ut til at juli i år blir omtrent som i fjor og det var et solid rekordår. Det ser lovende ut for juli sin del, sier Knudsen.

Han peker blant annet på greiene de har gjort for å tilpasse seg.

- Utstillingen er flott i seg selv og en viktig del av det hele, men nå har vi også fått på plass et godt tilbud for hele familien midt i sentrum. Vi har flyttet ut deler av kraftlaben og har egne opplegg både i kraftstasjonen og i Lindehuset. Hele familien kan komme hit og fordele seg, legger han til.

HF ble med på en kort omvisning i Lindehuset, der man foruten bildene til fotografen fra Odda, Knud Knudsen, også kan se miniaturløsningen «Det mystiske lyset» og kunstutstillingene av Eise Karin Bysheim Tyssø.

LINDEHUSET: I Lindehuset kan du blant annet oppleve kunstutstillinger og se Knud Knudsen sine historiske bilder.

Trass i restriksjonane koronapandemien førte med seg, hadde Lindehuset rekordbesøk sommarsesongen 2020. Totalt sett fall likevel besøkstalet til museet på grunn av pandemien. Oppslag i Hardanger Folkeblad 28. juli 2020.

12

Besøkstal	2018		2019		2020	
	Barn	Vaksne	Barn	Vaksne	Barn	Vaksne
Tyssedal	2 854	13 943	2 240	11 752	1 901	5 679
KraftLaben/Lindehuset	3 813	2 301	4 350	1 704	4 117	1 734
Andre	529	2 288	743	5 893	59	1 688
SUM	7 196	16 551	7 333	19 349	6 077	9 101
Totalt	22 874		26 682		15 178	

Utstillingar

Me reknar det som imponerende at me sommaren 2020 kunne opna fire gjennomarbeidde og gode utstillingar. I kraftstasjonen presenterte me den permanente utstillinga «Norsk vasskraft», som formidlar den nasjonale forteljinga om utviklinga av Noreg som vasskraftnasjon. Utstillinga vil verta utvida med ein ny del i 2021. I midten av kraftstasjonen opna KraftLaben ei lita utstilling med installasjonar om energi og elektromagnetisme.

I Lindehuset kunne publikum gleda seg over «På veg», ei utstilling i Knud Knudsen-prosjektet med foto av Knud Knudsen og skulpturar av Else Karin Tysse Bysheim. I same lokale hadde me den interaktive og meir barneretta utstillinga «Det mystiske lyset», med pedagogiske og kreative installasjonar frå den nedstengde KraftLaben.

Undervisingsopplegg

Eit svært vellukka undervisningsopplegg rakk me å gjennomføra før pandemien melde seg: «Demokrati på prøve». Alle 8.-10.-klassane i kommunen var inviterte, og om lag 360 elevar var innom museet i løpet av 3 hektiske veker. Den digitale Alta-utstillinga blei brukt som bakgrunn og forarbeid for elevane. Undervisningsopplegget var med i Den kulturelle skulesekken, og vart ei verdifull oppleving for både elevar, lærarar og museet.

Me hadde òg ein del barnehagar på forskjellige opplegg innom KraftLaben før nedstenginga. I alt var ca. 200 barn innom KraftLaben i forskjellige undervisningsopplegg. I tillegg var ca. 50 elevar innom KraftLaben for undervisningsopplegg om energi. I Kraftmuseet i Tyssedal og Lindehuset nytta i overkant av 200 elevar forskjellige undervisningsopplegg. To av dei faste undervisningsopplegga våre – Røyrgatelangs og Kraft i kvar dråpe - vart ikkje gjennomført grunna covid-19.

Utstillingane «Norsk vasskraft» i kraftstasjonen og «På veg» i Lindehuset. Foto: Kraftmuseet

Glimt frå rollespel i undervisningsopplegget «Demokrati på prøve» som føregjekk i Kraftstova. Foto: Kraftmuseet

Arbeidet med å tilpassa undervisningsopplegga våre til dei nye læringsmåla heldt fram, og då elevane gjekk på heimeskule i mars, flytta museet undervisninga inn på digitale plattformer, med fleire tips til heimeskuleaktivitetar.

Digital formidling

Då museet måtte stengja i mars, snudde formidlingsstaben seg raskt rundt og flytta mesteparten av aktiviteten over i sosiale medium, på Kraftmuseet og KraftLaben sine respektive sider. I løpet av dei første vekene formidla me mengder av foto og film, me laga «Fossegrimens påskekrim» som lokka deltakarane inn i ei virtuell oppleving av arbeidarbustaden Folgefonngata 11, og KraftLaben kom med kule påsketips. Me heldt slik aktivitet på eit høgt nivå gjennom store deler av året, og avslutta med museumslaget sin digitale juleverkstad og «KraftLabens nerdekalender». På denne måten nådde me svært mange med formidlinga.

Museet var òg synleg i andre kanalar enn våre eigne. I den digitale konferansen «Industrial Heritage in the Covid19 Aftermath» representerte Kraftmuseet Noreg. Museet spela òg ei hovudrolle i NRK-produksjonen «Vannkraft – arvesølv frå fjellheimen», ein dokumentar som gjekk fleire gonger på li-nær-TV og var mykje streama frå NRK sine nettsider. Me var òg med i NRK Radio sin serie «I desse dagar», i utgåva der vindkraft var tema.

Arrangement

Trass dei mange smittevernsbegrensingane gjennom året, fekk Kraftmuseet gjennomført ein del arrangement. Me hadde mellom anna «Drypp frå arkivet» i Buen, arrangerte krafthistorisk vandring i Ålvikfjellet i samarbeid med Hardanger Historielag, hadde sommarkonsert i kraftstasjonen med Josefin Winther, og arrangerte ei godt besøkt utgåve av Natt på museet under Forskningsdagane. Eit stort høgdepunkt var TYSSO-PRIDE, der Kraftmuseet var medarrangør og det fargerike toget enda ved kraftstasjonen med appellar og underhaldning der.

KRAFTMUSEET.NO
KraftLabens nerdekalender - luke fire

YOUTUBE.COM
Knut Markhus. Kraftmuseet - Norwegian Museum of Hydropower and Industry

Skjermbasert formidling fekk stor betydning i 2020. Glimt frå ein av KraftLaben sine mange produksjonar, nerdekalendere i adventstida – og frå den internasjonale konferansen «Industrial Heritage in the Covid19 Aftermath».

Frå konserten «Barokkraft» under Hardanger Musikkfest. Foto: Knut Markhus, Kraftmuseet

Me hadde òg fleire samarbeidsarrangement med Sentralbadet litteraturhus, mellom anna lanseringsarrangement for boka «Underdeilig – Hardanger si reiselivshistorie», som Kraftmuseet gav ut på forsommeren og som vart ein god salsartikkel gjennom året.

Store, faste festivalar som Hardanger Musikkfest og Litteratursymposiet vart gjennomførte i mindre skala enn normalt, men Kraftmuseet var med i programmet i begge festivalane.

7. Forsking

Kraftmuseet kunne halda oppe ein aktiv kunnskapsproduksjon i 2020, sjølv om også dette var noko hemma av koronapandemien. Saman med ei rekkje europeiske partnerar hadde me inne søknad til EU si Horizon 2020-ordning. Prosjektet Hyscapes fekk ikkje tilslag på søknaden. Kraftmuseet vart vidare invitert av Politecnico di Torino til å vera partner i prosjektet CherieTech. Søknad på Horizonmidlar vart sendt i 2020, men heller ikkje no nådde me opp. Likevel har desse søknadsrundane skaffa Kraftmuseet eit nyttig internasjonalt kontaktnett.

Gjennom 2020 deltok Kraftmuseet i FoU-prosjektet «Kraft, kunnskap og kontekst i et vannkraftlandskap», eit samarbeid koordinert i NVE si museumsordning. Me deltok endå meir aktivt i «Løsarbeider og standardarbeider - tilknytningsformer i norsk arbeidsliv i et historisk perspektiv.» - eit prosjekt i nettverk for teknologi- og industrihistorie, og leverte utkast til artikkel der.

Som eit viktig resultat av karbidprosjektet til Kraftmuseet, vart den fagfelleurderte artikkelen ««Et vestlandsk storindustriecentrum». Etableringen av karbid- og cyanamidfabrikkene» i Odda fram til

første verdenskrig» publisert i Historisk tidsskrift. Arbeidet var finansiert av Kraftmuseet, og vart utført i samarbeid med museet av professor Yngve Nielsen (Høgskulen på Vestlandet) og Elisabeth Bjørsvik (leiar Det Hanseatiske Museum og Schøtstuene).

Av publikasjonar hadde museet:

- Den fagfelleverderte artikkelen ««Et vestlandsk storindustricentrum». Etableringen av karbid- og cyanamidfabrikkene i Odda fram til første verdenskrig», skriven av prof. Yngve Nielsen og Elisabeth Bjørsvik på oppdrag/i samarbeid med Kraftmuseet, i Historisk tidsskrift.
- Artikkelen «The Power Museum – Local development programmes, the process and the territorial impact.» på trykk på engelsk og spansk i boka Colección Los ojos de la Memoria i 2020.
- Artikkelen «Brakkeliv med lus og sprit» i Anleggsmagasinet.
- Artikkelen «- Tek dei Steinsdalsfossen og legg i røy, legg dei eit verdens vidunder i røyrene» i Hardanger historielag si årbok.
- Boka «Underdeilig! Hardanger si reiselivshistorie».

«Underdeilig! Hardanger si reiselivshistorie» var eit stort prosjekt for museet. Boka er på 248 sider, og fortel om reiselivsutviklinga i Hardanger frå tidleg på 1800-talet og heilt inn i korona-året 2020. Forfattar er direktør Knut Markhus og biletredaktør fotograf Harald Hognerud. Ei arbeidsgruppe i museet var med på å sikra det faglege innhaldet, saman med eksterne fagpersonar. Boka vart gjeven ut med støtte frå bl.a. Norsk faglitterær- og forfatterforening og Hardanger Historielag.

Museet gjorde også avtale med Boliden Odda AS om å stå for produksjon av ei bok om fabrikkens si hundreårige historie til jubileet i 2024. Dette skal vera ei bok med høg historiefagleg standard.

I tillegg utførte me kontinuerleg kunnskapsproduksjon til våre egne formidlingsopplegg og heimesider/Facebook.

Oppslag frå «Underdeilig! – Hardanger si reiselivshistorie»

8. Oppsummering

På ulike vis gjorde koronapandemien at 2020 vart eit lærerikt år for Kraftmuseet. Me måtte finna nye løysingar, og ofte fort. Sjølv om me hadde teke store steg innan digital kommunikasjon og forvaltning før me kom til dette året, gjorde den nye situasjonen at læringskurva retta seg mot loddrett. Ingenting av det me erfarte og utretta var bortkasta. Faktisk vil museet ta med seg vidare dei fleste av praksisane museet innførte i det som var ein unntakstilstand.

Sjølv om nedgang i besøkstalet har si forklaring i koronapandemien, er utviklinga beklageleg. Tala gjev likevel ikkje eit rett bilete av det faktiske formidlingsresultatet i 2020. Reknar me inn dei som har nytta seg av vår aktivitet i sosiale medium, kan me ha nådd like mange med vår formidling i 2020 som året før. Også når det gjeld bygg og anlegg og samlingsarbeid, greidde me å halda oppe innsats og effektivitet.

Dei tilsette skal ha stor honnør for arbeidet som vart gjort dette året. Det skal ein del til for å halda oppe gløden når dei fleste i ein i lang tid måtte halda seg på heimekontor, og restriksjonar sette ein stoppar for mykje me hadde planar om å gjennomføra. Den positive innstillinga til dei tilsette var gull verd, og kanskje meir enn nokon gong kunne ein avslutta året med å sei ektefølt: Godt jobba!

Tyssedal 22. februar 2020

Knut Markhus, direktør

9. Revisjonsmelding

Til styret i Kraftmuseet - Norsk vasskraft- og industristadmuseum

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Kraftmuseet - Norsk vasskraft- og industristadmuseums årsregnskap som viser et overskudd på kr 1 883 285. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2020, resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av stiftelsens finansielle stilling per 31. desember 2020, og av dens resultater for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlaget for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av stiftelsen slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske plikter i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og direktørs ansvar for årsregnskapet

Styret og direktør (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til stiftelsens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til <https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>.

Uttalelse om andre lovmessige krav

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag ISAE 3000 *Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon*, mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av stiftelsens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

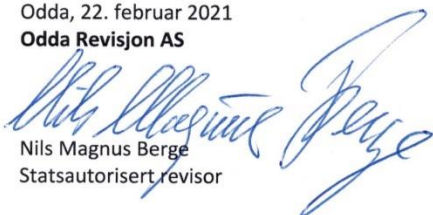
Konklusjon om forvaltning

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendige i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag ISAE 3000, *Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon*, mener vi stiftelsen er forvaltet i samsvar med lov, stiftelsens formål og vedtektene for øvrig.

Odda, 22. februar 2021

Odda Revisjon AS

Nils Magnus Berge
Statsautorisert revisor

10. Resultatregneskap og balanse

Resultatregnskap			
Kraftmuseet - Norsk vasskraft- og industristadmuseum			
	Note	2020	2019
DRIFTSINNEKTER OG DRIFTSKOSTNADER			
Salgsinntekter		1 020 694	1 365 839
Billettinntekter		270 945	459 186
Tilskudd fra Odda Kommune		1 466 190	1 346 000
Tilskudd fra Stat og Fylke	2	10 214 590	9 355 335
Andre tilskudd	2	3 522 185	3 661 088
Årets inntektføring av periodiserte tilskudd		968 247	1 331 970
Andre driftsinntekter		251 329	310 536
Sum driftsinntekter		17 714 180	17 829 953
Varekostnad		223 312	317 465
Lønnskostnad	3, 15	9 849 804	10 037 492
Avskrivning varige driftsmidler	4, 12	242 584	208 302
Kostnader lokaler		1 072 916	1 813 311
Honorarer	3	1 558 678	1 641 843
Kontorkostnader		437 403	387 960
Reiser og kilometergodtgjørelse		113 233	261 931
Reklame, annonser og representasjon		200 145	211 403
Utstillinger og formidling		178 323	121 711
Serviceavtaler og forsikringer		239 266	159 327
Vedlikehold bygninger og utstyr		1 235 723	1 113 581
Andre driftskostnader		380 467	466 593
Driftsutgifter og vedlikehold "MY Tysso"		46 975	38 368
Sum driftskostnader		15 778 828	16 779 288
Driftsresultat		1 935 352	1 050 665
FINANSINNEKTER OG FINANSKOSTNADER			
Annen renteinntekt		24 879	59 883
Annen finansinntekt		27 551	26 632
Annen rentekostnad		101 708	91 371
Annen finanskostnad	5	2 789	2 347
Netto finansresultat		-52 067	-7 203
Ordinært resultat		1 883 285	1 043 462
ÅRSRESULTAT		1 883 285	1 043 462
OVERFØRINGER			
Overført til/ fra disposisjonsfond		1 868 735	0
Overført til/ fra vedlikeholdsfond		-234 914	277 472
Overført til/ fra fond Industriarkivet		249 464	0
Overført til/ fra nettleigefond		0	350 429
Overført til/ fra annen egenkapital		0	415 561
Sum overføringer		1 883 285	1 043 462

Visma Addo identifikasjonsnummer: 3af0c754-91e4-43d1-9c80-2be2b5a626b4

Balanse

Kraftmuseet - Norsk vasskraft- og industristadmuseum

	Note	2020	2019
EIENDELER			
Anleggsmidler			
Varige driftsmidler			
Bygninger og annen fast eiendom	4, 13	3 775 284	3 696 961
MY Tyssø	4	210 000	230 000
Driftsløsøre, inventar, kontormaskiner o.l.	4	524 202	329 019
Sum varige driftsmidler		4 509 486	4 255 980
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler	5	390 967	350 719
Sum finansielle anleggsmidler		390 967	350 719
Sum anleggsmidler		4 900 453	4 606 699
Omløpsmidler			
Varer			
Varebeholdning	6	109 933	105 855
Sum varer		109 933	105 855
Fordringer			
Kundefordringer	7	19 601	462 761
Fordring prosjektmidler	8	980 000	1 960 000
Andre fordringer	9	1 022 671	986 799
Sum fordringer		2 022 272	3 409 560
Bankinnskudd, kontanter o.l.	10	11 549 956	7 057 299
Sum omløpsmidler		13 682 161	10 572 715
SUM EIENDELER		18 582 613	15 179 413

Visma Addo identifikasjonsnummer: 3af0c754-91e4-43d1-9c80-2be2b5a626b4

Balanse

Kraftmuseet - Norsk vasskraft- og industristadmuseum

	Note	2020	2019
EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital			
Innskutt egenkapital			
Stiftelseskapital	11	260 000	260 000
Sum innskutt egenkapital		260 000	260 000
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital	11	2 772 812	2 772 812
Disposisjonsfond	11	3 200 264	1 331 529
Fond Vasskrafta.no	11	4 670	4 670
Vedlikeholdsfond	11	1 923 793	2 158 707
Nettleigefond - fjernvarme	11	653 575	653 575
Fond Industriarkivet	11	249 464	0
Sum opptjent egenkapital		8 804 578	6 921 293
Sum egenkapital	11	9 064 578	7 181 293
Gjeld			
Avsetning for forpliktelser			
Periodisert tilskudd MY TYSSO	12	210 000	230 000
Sum avsetninger for forpliktelser		210 000	230 000
Annen langsiktig gjeld			
Gjeld til kredittinstitusjoner	13	2 029 206	2 090 944
Øvrig langsiktig gjeld	13	550 000	550 000
Sum annen langsiktig gjeld		2 579 206	2 640 944
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		1 130 226	641 417
Skyldige offentlige avgifter		636 282	603 249
Påløpt lønn, feriepenger ol.		1 003 483	999 014
Forskudd prosjekter	14	3 524 558	2 634 303
Annen kortsiktig gjeld		434 281	249 194
Sum kortsiktig gjeld		6 728 829	5 127 176
Sum gjeld		9 518 035	7 998 120
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		18 582 613	15 179 413

Tyssedal, 31.12.2020 / 22.02.2021
Styret for Kraftmuseet - Norsk vasskraft- og industristadmuseum

Rolf Nesheim
Styreleiar

Trude Hoflandsdal Letnes
Nestleiar

Toralv Mikkelsen
Styremedlem

Tore M. Sellæg
Styremedlem

Hans Henrik Haukaas
Styremedlem

Dijana Milicevic Saga
Styremedlem

Bjørn Gustav Forstrøm Seim
Styremedlem

Gro Tyssedalstveit Kollbotn
Styremedlem

Knut Markhus
Direktør

Kraftmuseet - Norsk vasskraft- og industristadmuseum Org.nr. 971356944

Visma Addo identifikasjonsnummer: 3af0c754-91e4-43d1-9c80-2be2b5a626b4

Styremedlemene har signert digitalt.

11. Notar

Kraftmuseet - Norsk vasskraft- og industristadmuseum Noter til regnskapet 2020

Note 1 Regnskapsprinsipper

Kraftmuseet - Norsk vasskraft og Industristadmuseum er en privat stiftning uten økonomisk vinning som formål. Regnskapet er satt opp i samsvar med stiftelsesloven, regnskapslova og god regnskapsskikk for små foretak.

Driftsinntekter og kostnader

Inntektsføring ved salg av varer skjer ved leveringstidspunktet. Tjenester inntektsføres etter hvert som de leveres. Ved utarbeidelse av regnskapet er sammenstillingsprinsippet lagt til grunn, slik at kostnader og inntekter er førte på den perioden de gjelder. Inntekter i tilknyttet prosjekt er regnskapsført i takt med fremdriften i prosjektene. Vedlikehold blir utgiftsførte løpende. Det samme gjelder utgifter til utstyr og anlegg.

Offentlige tilskudd

Driftstilskudd blir inntektsført brutto og i takt med vilkår som måtte være knyttet til tilskuddet. Tilskudd gitt til spesifikk prosjekt er regnskapsført i takt med fremdriften i prosjektene.

Investeringsstilskudd er ført både brutto og netto i balansen ut fra det som gir best informasjon. Bruttoføring vil si at tilskuddet nedskrives i takt med avskrivningen på den anskaffelsen tilskuddet er gitt til. Nettoføring vil si at tilskuddet går til fratrukk i eiendelens kostpris.

Hovedregel for vurdering og klassifisering av eiendeler og gjeld

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen et år er klassifisert som omløpsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig gjeld er tilsvarende kriterier lagt til grunn.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til gjenvinnbart beløp dersom dette er lavere enn bokført verdi, og verdifallet forventes ikke å være forbigående. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives planmessig. Ved vurdering av gjenvinnbart beløp og avskrivningsprofil vil anleggsmiddelets bruksverdi (evne til formålsoppnåelse) bli tillagt vekt i tillegg til økonomiske vurderinger.

Bevaringsverdige eiendeler

Historiske bygninger og andre bevaringsverdige eiendeler er oppført i balansen til anskaffelseskost. Vedlikehold og kostnader for å bringe bevaringsverdige eiendeler tilbake til opprinnelig stand, kostnadsføres løpende under driftskostnader.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler balanseføres og avskrives lineært over driftsmidlenes forventede levetid dersom de har en antatt levetid over 3 år og har en kostpris som overstiger kr 15 000. Vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende under driftskostnader. Påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet.

Finansielle anleggsmidler

Investeringer aksjer og andre verdipapirer er vurdert etter kostmetoden. Investeringene blir nedskrevet til virkelig verdi dersom verdifallet ikke er forbigående.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringer.

Visma Addo identifikasjonsnummer: 3af0c754-91e4-43d1-9c80-2be2b5a626b4

Kraftmuseet - Norsk vasskraft- og industristadmuseum

Noter til regnskapet 2020

Varelager

Varer er vurdert til laveste av anskaffelseskost og netto salgsverdi.

Pensjoner

Pensjonsordninger finansiert via sikrede ordninger er i tråd med god regnskapsskikk for små foretak ikke balanseført. Pensjonspremien anses i disse tilfeller som pensjonskostnad og klassifiseres sammen med lønnskostnader.

Skatter

Stiftelsen er fritatt for skatteplikt etter skatteloven § 2-32 første ledd.

Endring av regnskapsprinsipp

Det har ikke vært endringer i regnskapsprinsipper i regnskapsåret.

Note 2 Spesifikasjon av offentlige tilskudd Stat, Fylke og andre

	2020	2019
Tilskudd fra Kulturdep. og Riksantikvaren	8 615 518	8 009 335
Tilskudd fra Fylkeskommunen	1 599 072	1 346 000
Tilskudd fra NVE	2 525 732	2 900 000
Tilskudd fra Tyssefaldene/ Statskraft	762 978	756 831
Tilskudd fra andre	233 475	4 257
Sum inntekter tilskudd	13 736 775	13 016 423

Note 3 Lønnskostnad, antall ansatte, godtgjørelser, lån til ansatte mm

	2020	2019
Netto lønnskostnader	7 974 349	7 594 011
Styrehonorar	24 000	22 000
Arbeidsgiveravgift	896 013	998 104
Pensjonskostnader	826 332	1 294 392
Andre personellkostnader	129 110	128 985
Sum personellkostnader	9 849 804	10 037 492

Antall årsverk sysselsatt i regnskapsåret	15,8	17,2
---	------	------

Museet er pliktig til å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon. Museets pensjonsavtale tilfredsstiller kravene i denne loven.

Ytelser til ledende personer	Lønn	Pensjons- kostnader	Annen godtgjørelse
Direktører	836 192	118 172	8 466
Styre	0	0	0

Det er ikke ytt lån eller stillet sikkerhet for ansatte eller tillitsvalgte i museet. Ingen ansatte har avtale om bonus eller særskilt vederlag ved opphør eller endring av ansettelsesforhold.

Revisor

Godtgjørelse til revisjon utgjør i 2020 kr 70 725 eks. mva. Godtgjørelse for andre tjenester utgjør kr 11 025 eks. mva.

Kraftmuseet - Norsk vasskraft- og industristadmuseum
Noter til regnskapet 2020

Note 4 Varige driftsmidler

	Bygninger og annen eiendom	M/Y Tyso	Driftsløsøre, transportmidler, inventar og lignende.	Sum
Anskaffelseskost 01.01	7 933 089	400 000	2 165 493	10 498 582
Tilgang kjøpte driftsmidler	206 649	0	309 442	516 091
Tilgang egentilvirkning bygninger	0	0	0	0
- Avgang	0	0	0	0
- Mottatt offentlige investeringstilskudd	-3 627 626		-123 664	-3 751 290
Anskaffelseskost 31.12	4 512 112	400 000	2 351 271	7 263 383
Akkumulerte avskrivninger 01.01.	-608 502	-170 000	-1 712 811	-2 491 313
Akkumulerte avskrivninger 31.12.	-736 828	-190 000	-1 827 069	-2 753 897
Bokført verdi	3 775 284	210 000	524 202	4 509 486
Årets avskrivninger	128 326	20 000	114 258	
Tilbakeført periodisert investeringstilskudd		-20 000		
Årets netto bokførte avskrivninger	128 326	0	114 258	242 584
Avskrivningssats	1% - 10%	5 %	15% - 33,3%	
Avskrivningsplan	lineær	lineær	lineær	

Note 5 Investeringer i aksjer og andeler

Museet eier aksjer og andeler i følgende selskaper. Aksjer og andeler er langsiktige investeringer i samarbeidspartnere og er bokført til anskaffelseskost

Selskap	Anskaffelseskost	Bokført verdi	Eierandel
Reisemål Hardanger	2 000	2 000	< 10%
Fossenes Dal	2 500	0	< 10%
Sum	4 500	2 000	
Egenkapitalinnskudd KLP		388 967	
Sum		390 967	

Note 6 Varelager

Varelageret består av kioskvare, bøker for videresalg og beholdning av billetter. Verdien av varelageret er sett til innkjøpspris for varene. Ukurante varer er nedskrevet til virkelig verdi

Varer	2020	2019
Opptalt varebeholdning bøker og billetter	126 310	109 988
Ukurans	-16 377	-4 133
Sum	109 933	105 855

Kraftmuseet - Norsk vasskraft- og industristadmuseum
Noter til regnskapet 2020

Note 7 Kundefordringer

Kundefordringer er vurderte til pålydende etter avsetning til tap på usikre fordringer.

Kundefordringer	2020	2019
Kundefordringer til pålydende	21 601	475 761
Opptjente ikke fakturerte inntekter	0	0
Avsetning til tap på usikre fordringer	-2 000	-13 000
Sum	19 601	462 761

Note 8 Fordring på prosjektmidler

Muséet fått tilsagn om tilskudd øremerket bestemte prosjekter som ikke var fullført pr. 31.12.2020. Krav på restutbetaling av tilskudd er periodisert som forskudd på de forskjellige prosjekter slik:

Prosjekt	Beløp	Tilskudd gitt av:
Kulturelt Utviklingsprogram	980 000	Hordaland Fylkeskommune
Sum tilskudd	980 000	

Note 9 Andre fordringer

Av andre fordringer utgjør til gode merverdiavgift kr 247 348, opptjent tilskudd Riksantikvaren kr 495 729, forskuddsbetalt forsikringer og andre forskuddsbetalte kostnader kr 279 594.

Note 10 Bundne bankinnskudd

Av bankinnskudd utgjør bundne skattetrekkmidler kr 336 616.

Note 11 Egenkapital

Stiftelseskapitalen er kr. 260 000 pr. 31.12.2020 og er uendret fra 2004.

	Egenkapital 01.01	Overført til/ fra fond	Årets resultat	Egenkapital 31.12
Stiftelseskapital	260 000	0		260 000
Annen egenkapital	2 772 812	0		2 772 812
Disposisjonsfond	1 331 529	0	1 868 735	3 200 264
Fond Vasskrafta.no	4 670	0		4 670
Vedlikeholdsfond	2 158 707	-234 914		1 923 793
Nettleigefond - fjernvarme	653 575	0		653 575
Fond Industriarkivet	0	234 914	14 550	249 464
Sum	7 181 293	0	1 883 285	9 064 578

Kraftmuseet - Norsk vasskraft- og industristadmuseum

Noter til regnskapet 2020

Note 12 Periodisering tilskudd

Periodisert tilskudd til kjøp av MY Tysso:

Muséet har mottatt kr 400 000 i offentlig tilskudd til kjøp av MY Tysso. Tilskuddet blir inntektsført i takt med avskrivningene av MY Tysso som avskrives over 20 år. Det er i 2019 inntektsført kr 20 000. Årets inntektsføring av tilskuddet blir tilbakeført mot avskrivningene. Se note 4. Rest periodisert tilskudd pr 31.12.2020 til kjøp av MY Tysso utgjør kr 210 000.

Note 13 Langsiktig gjeld, pantstillelser og garantier mv.

Følgende gjeld er sikret med pant i eiendeler:	2020	2019
Langsiktig gjeld til kredittinstitusjoner	2 029 206	2 090 944
Sum pantsikret gjeld	2 029 206	2 090 944
Bokført verdi av eiendeler stilt som sikkerhet for bokført gjeld til kredittinstitusjoner	2020	2019
Bygninger, gnr 60 bnr 334	2 812 786	2 898 397
Totalt	2 812 786	2 898 397
Øvrig langsiktig gjeld	2020	2019
Langsiktig gjeld til Ullensvang kommune	550 000	550 000
Sum øvrig langsiktig gjeld	550 000	550 000

Lån fra Ullensvang kommune forfaller til betaling i sin helhet 30.06.2021.

Kr 1 708 286 av langsiktig gjeld forfaller senere enn 5 år etter regnskapsårets slutt.

Note 14 Forskudd prosjekter

Muséet har fått utbetalt tilskudd øremerket bestemte prosjekter som ikke var fullført pr. 31.12.2020. I tillegg har museet mottatt tilskudd til prosjekter som ikke var igangsatt pr 31.12.2020. Den ubenyttede delen av utbetalingene er ført i balansen som kortsiktig gjeld og fordeler seg slik:

Forskudd tilskudd	2020	2019
Prosjekter som ikke var fullført pr 31.12	3 005 057	2 145 106
Prosjekter som ikke var igangsatt pr 31.12	519 501	489 197
Sum	3 524 558	2 634 303

Visma Addo identifikasjonsnummer: 3af0c754-91e4-43d1-9c80-2be2b5a626b4

Kraftmuseet - Norsk vasskraft- og industristadmuseum

Noter til regnskapet 2020

Note 15 Pensjonsordninger

Museet har inngått en pensjonsavtale med sine ansatte gjennom Kommunal Landspensjonskasse. Det er meldt inn 17 aktive medlemmer og 7 pensjonister i ordningen pr 31.12.2020. Ordningen er en ytelsesplan som finansieres med 2% trekk i lønn fra de ansatte og den resterende del av premien dekkes av museet.

Pensjonsavtalen gir medlemmer av ordningen rett til en pensjon, inklusiv pensjon fra folketrygden, ved oppnådd pensjonsalder som svarer til 66% av lønn før fratredelse. Alle innbetalinger til forsikringsselskapet blir kostnadsført. For 2020 utgjør denne kostnaden kr 818 936 med tillegg av 10,6% arbeidsgiveravgift.

I følge aktuarberegning har museet en estimert, ikke balanseført pensjonsforpliktelse på:

	31.12.2020	31.12.2019
Brutto påløpt pensjonsforpliktelse inkl arbeidsgiveravgift	23 726 158	19 638 230
Pensjonsmidler	-19 179 436	-16 500 836
Arbeidsgiveravgift	481 953	332 564
Ikke resultatført actuariell gevinst/ tap	-417 953	890 666
Netto pensjonsforpliktelse inkl arbeidsgiveravgift	4 610 722	4 360 624

Visma Addo identifikasjonsnummer: 3af0c754-91e4-43d1-9c80-2be2b5a626b4

